

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 105. An Inquisitor teneatur reddere ratione[m] Episcopo de
acceptis gratia expe[n]saru[m], &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

ees machinacurarum magnis salarijs & stipendijs conductos, & non alet Inquisitores, qui magno labore, & maiore cum utilitate ei inseruiunt: aiebat olim profana Aegyptus sacerdotēs ē publico arario, qui idolorum cultui vacabant, vt scribit Romanus Pontifex in c. non miuus. extra de immunit. Ecclesia. & respub. Christiana non alet censares fidei, per quos intacta religio, incorrupta fides, & res catholicorum dogmatum obseruatio conseruatur. Quod si a republica hec non prestantur, prestantur omnino ab Episcopis, postquam eorum in hac parte onera Inquisitores ferunt, de quo dicam amplius infra super q. 108.

Secunda assertio, quæ dicit Episcopos non posse expensas exigere, manifestissima est: nam cum sint ordinarij, habeantq; redditus ex dignitate Episcopali proprijs stipendijs eos conuenit in hoc negotio laborare, vt probat textus in extrauaganti, Ex eo, de heret. relata ab Eymerio supra, par. 2. tradit Repertorium Inquisitorum verbo, expensæ. §. ex quibus. & Locatus in opere iudiciali verbo, expensæ.

De tertia conclusione, qua asserit Eymericus, Inquisitores posse recipere xenia vltro oblata non tamen a litigantibus, disputant Gondissaluis tracta. de heret. questio. 8. nume. 8. & 9. Simancas de catho. instit. titu. 34. num. 41. & sequen. & tit. 41. num. 37. & Ioannes Royas singula. 112. incip. Iudices xenia. & Repertorium Inquisitorum verbo, extorquere. §. an Inquisitor. & alij.

De ea quid sentiam breuiter more meo dicam, Et iure ciuili Romano xenia, esculentum, & proculentum, quod intra paucos dies prodigatur, accipere licet. l. solent. ff. de officio proconsul. quod ipsum non prohibet ius canonicum iudicibus delegatis. c. statutum. §. in super. de rescriptis. lib. 6.

Ceterum, Inquisitores melius facient si nihil omnino acciperint, neque a reis, quod est valde suspectum: neq; a consanguineis vel amicis reorum, quod est maxime reprehendendum: neque a quibusuis alijs, quod non videtur laudabile: egregia illa est Catonis laus, de qua Iudor lib. 20. erymol. cap. 3. ita scribit: Cum essem (inquit Cato) in prouincia legatus, quamplures ad prætores & consules unum honorarium dabant, nunquam accipi, nec priuatus quidem, hæc ille.

In Hispania multis constitutionum capitibus cautum est, vt Inquisitores qui dona acceperint, in sententiam excommunicationis incurrant, & officio priuentur, & duplum reddant: idque etiam si ad officialibus dona acceperint, prima instructione Hispalensi c. 25. & instructio. 2. c. 1. & instructio. 4. cap. 15. tradit Simancas de catho. instit. titu. 44. nume. 45.

Sed eisdem instructionibus amplius constitutum est, vt ministri omnes suis sint stipendijs contenti, & munera non accipiant, ne poculenta quidem, aut esculenta. qui vero ex illis accepisse aliquid conuictus fuerit, officio priuatur, duplum soluit, & in excommunicationis sententiam incurrat: si quis autem ex ministris id scierit, & Inquisitoribus non reuelauerit, iisdem penis plectitur, ita restatur idem Simancas de catho. instit.

titu. 41. nume. 37. verba autem eius instructionis anni Domini MCCCXXXIIII. cap. 1. ad nobis latine reddita ita habent: Item decreuerunt, quod Inquisitores, & assessores inquisitionis, & alij eius officiales, quales sunt aduocati, fiscales, executores, notarij, & ianitores, debent abstinerere a recipendis donis & muneribus a quibuscunque personis, quas dicta inquisitio tangit uel tangere possit, nec ab alijs personis vice prædictarum. Et quod Inquisitor generalis debet illis præcipere ne quid recipiant sub pena excommunicationis, & priuationis officiorum, quæ habuerint a sancta Inquisitione, & sub pena restitutionis dupli eorum quæ taliter acceperunt, hætenus ibi.

Sunt equidem hæc iusta & prudentissime instituta: si enim in hoc integerrimo tribunali vel minimus & angustissimus aditus pateret muneribus, facile è suis sedibus iustitia & aequitas commoueretur. Munera enim, sicut Exod. c. 23. scriptum est, prudentes excitant, & subuertunt verba iustorum, nemo ergo (me iudice) aut Inquisitor, aut sacri officij minister munera accipiat: nam grauissimo peccandi periculo se exponit, consulat itaque quisque in hac re conscientie sue.

Q V A E S T I O C V .

An Inquisitor teneatur reddere rationem Episcopo de acceptis gratia expensarum, &c.

Entesima quinta quæstio est: Vtrum Inquisitor super expensas, ad quas condemnat eos, contra quos procedit, teneatur Episcopo petenti reddere rationem?

Respondemus quod non, ut patet in extrauag. domini Benedicti xj. alleg. supra quæst. proxima, ubi in §. verum. dicit sic: Verum, & infra; Rationem autem iisdem diocæsani prouentuum obuentium ex inquisitionis officio à uobis non obstante aliqua constitutione, consuetudine, uel mandato contrarijs, non exposcant: sed eam cameræ nostræ, uel alij, cui nos uel successores nostri Romani Pontifices mandarem reddendam, reddatis, quæ generaliter obseruari iubemus.

Ratione Episcopis reddere non tenetur Inquisitor.

COMMENT. CLIII.

Multis rationibus potest esse vera hæc prærogatiua, vt Inquisitores hanc rationem Episcopis reddere non teneantur. Primum, quia in hac causa fidei, cum sint delegati, maiores sunt Episcopis, ideoque non debent in hoc Episcopis esse subiecti. Rursus, quoniam cum multum confidat Papa de inquisitoribus, nec sit verisimile eos male hæc bona dispensaturos, propterea non decuit, vt Episcopi ab eis possent hanc rationem exquirere. adde Repertorium inquisitorum verbo, expensæ. §. ex quibus. & Campegium ad Zachimum capit. 19. circa finem.

Inquisitores non reddunt Episcopis rationem acceptorum, & quare.